КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра освітньої політики

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти

«КОНСТРУЮВАННЯ УРОКУ ЗА МЕТОДОМ ЗВОРОТНОГО ДИЗАЙНУ: ДИДАКТИКА СТАНДАРТУ ТА РЕСУРСИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(Протокол №8 від 21.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Галина ЛОЇК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол №6 від 1.10.2026р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри освітньої політики Барна М.М.; кандидатка політичних наук, доцентка кафедри освітньої політики Чушак Х.Я.

Напрям підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій).

Термін дії програми: 01.10.2026 - 01.10.2031

Рецензенти:
Ольга Турициа, к.пед.н., завідувачка кафедри природничо-математичної освіти КЗ ЛОР ЛОІППО.
Любов Онисько, консультант комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Дрогобицької міської ради Львівської області».

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: впровадження нових Державних стандартів змінює освітню парадигму: від навчання як передачі знань до навчання як формування ключових компетентностей та наскрізних умінь. У цих умовах традиційна структура уроку часто стає обмеженою, адже сучасні педагогічні підходи вимагають від педагога переходу до ролі фасилітатора, тьютора та дизайнера освітнього досвіду. Сучасний урок базується на компетентнісному підході – потребує інтеграції знань, умінь та ціннісних ставлень. Учителю треба перейти від «планування за шаблоном» до стратегічного моделювання навчальної діяльності, що гарантує досягнення результатів, визначених Державними стандартами. Тому постає потреба підготовки сучасних план-конспектів уроків, які б враховували всі перелічені вище потреби.
Водночас, розвиток генеративного штучного інтелекту має величезний вплив на освітню сферу. Педагоги мають володіти новими інструментами, розуміти їхні можливості та обмеження, вміти їх використовувати на користь учнів й з дотриманням академічної доброчесності.
Моделювання уроку за методом зворотного дизайну передбачає інтеграцію оцінювання в навчальний процес, а не залишає його як підсумковий етап. Оцінювання традиційно є болючою темою для педагогів, тому цьому питанню присвячено окремий модуль, який враховує нові документи, що стосуються оцінювання у школі, а також допомагають зробити оцінювання наскрізним процесом моніторингу педагогами та самомоніторингу учнями відповідно до нового бачення.
Ця програма підвищення кваліфікації спрямована на практичне оволодіння інструментами, які перетворюють урок із трансляції інформації на процес розв’язання практичних проблем. Слухачі навчаться моделювати урок методом зворотного дизайну, а за допомогою інструментів штучного інтелекту, зокрема, Gemini Notebook, структурувати освітній процес так, щоб

врахувати індивідуальні особливості учнів, їхні навчальні потреби та рівень підготовки.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг(тривалість) : 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: немає.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: формування та розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників ЗЗСО щодо стратегічного моделювання освітнього процесу на основі методу зворотного дизайну та етичного використання інструментів генеративного штучного інтелекту (зокрема Gemini Notebook) для проєктування сучасних компетентнісно орієнтованих уроків, розроблення наскрізного оцінювання та створення ефективних план-конспектів відповідно до Державних стандартів освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити учасників із методологією зворотного дизайну, її перевагами та алгоритмом проєктування уроків від бажаних результатів навчання за Державним стандартом до навчальних дій і завдань;
- сформувати розуміння системного підходу до інтеграції оцінювання в освітній процес: від підсумкового контролю до наскрізного (формувального), з урахуванням нормативно-правових актів та сучасних підходів до оцінювання компетентностей;
- навчити розробляти чіткі критерії оцінювання, інструменти моніторингу досягнень, а також методики розвитку в учнів умінь самооцінювання та взаємооцінювання;
- опанувати прийоми етичного й академічно доброчесного використання інструментів генеративного штучного інтелекту (зокрема сервісу Gemini Notebook) для оптимізації підготовки до уроків та диференціації навчального контенту;
- практично відпрацювати навички розроблення сучасного план-конспекту уроку з урахуванням індивідуальних потреб учнів, фасилітаційної ролі вчителя та дидактичного потенціалу ШІ;
- розвинути здатність критично оцінювати та адаптувати згенеровані штучним інтелектом матеріали під конкретні освітні цілі, вікові особливості здобувачів освіти та рівень їхньої підготовки.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А1. Мовно-комунікативна компетентність
А2. Предметно-методична компетентність

А3. Інформаційно-цифрова компетентність
Г1. Прогностична компетентність
Г3. Оцінювально-аналітична компетентність

Очікувані результати навчання:

- моделює зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти (А2.1);
- планує навчальні заняття (Г1.2.У2), доброчесно використовуючи інструменти штучного інтелекту (А3.3);
- застосовує різні форми оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, розробляє критерії оцінювання з дотриманням визначених законодавством критеріїв (Г3.1.У2-4);
- розвиває в здобувачів освіти вміння здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання (Г3.3).

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об’єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Результати навчання оцінюються за системою “зараховано - не зараховано” після виконання передбачених Програмою авторських завдань та проходження тестування на платформі Moodle КЗ ЛОР ЛОІППО.
У випадку, якщо пропущено понад 50% навчального часу, передбаченого програмою підвищення кваліфікації, документ про підвищення кваліфікації не видається.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з трьох модулів та шести взаємопов’язаних тем. Програмою передбачено виконання практичної (випускної) роботи: розробка плану-конспекту уроку за методом зворотного дизайну, як синтезу всього матеріалу, пройденого під час навчання (оцінюється за системою “зараховано - не зараховано”). На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 10 питань. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичну роботу на “зараховано” та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 год, з них 5 год – лекційні заняття, 19 год – практичні заняття, 6 год – самостійна робота, включно з 2 год на контрольні заходи (тестування та рефлексію).

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
МОДУЛЬ 1. Філософія сучасного уроку та логіка зворотного дизайну					
Організаційно-мотиваційне заняття		1			1
Тема 1.1. Ключові відмінності традиційного й сучасного уроку. Теорія освітнього дизайну та принципи зворотного дизайну.	1	1			2
Тема 1.2. Генеративний ШІ та Gemini Notebook як інструменти для вчителя: можливості та обмеження.		2			2
Разом за модулем:	**1**	**4**	**0**	**0**	**5**
МОДУЛЬ 2. Проєктування результатів та цілей і сучасне оцінювання					
Тема 2.1. Формулювання цілей уроку з використанням SMART-підходу.	2	1			3
Тема 2.2. Оцінювання як доказ досягнення цілей. Критерії оцінювання.	2	2			4
Тема 2.3. Оцінювання як зворотний зв'язок: формувальне оцінювання. ШІ як помічник у розробці оцінювальних інструментів.		4			4
Разом за модулем:	**4**	**7**	**0**	**0**	**11**
МОДУЛЬ 3. Конструювання діяльнісного уроку та рефлексія					
Тема 3.1. Освітній конструктор діяльнісного уроку за зворотним дизайном.		4			4
Випускна робота: розробка плану-конспекту уроку за методом зворотного дизайну			4		4

Круглий стіл “Яким для мене є сучасний урок: презентація напрацювань та обмін досвідом”		4		1	4
Разом за модулем:		**8**	**4**		**12**
Підсумкові заходи (тестування та рефлексія)			**2**	**1**	**2**
Усього:	**5**	**19**	**6**	**2**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Філософія сучасного уроку та логіка зворотного дизайну

Організаційно-мотиваційне заняття

Реєстрація учасників. Ознайомлення з регламентом та правилами навчання на курсі. Структура та очікувані навчальні результати програми. Формулювання власного запиту й обговорення персональних очікувань від навчання. Актуалізація попереднього досвіду слухачів та виявлення конкретних навчальних потреб.

Тема 1.1. Ключові відмінності традиційного й сучасного уроку. Теорія освітнього дизайну та принципи зворотного дизайну.

Урок, його головні ознаки. Встановлення відмінностей традиційного та сучасного уроку. Основні елементи сучасного уроку (окреслення теми, цілей та основних завдань уроку - актуалізація життєвого досвіду учнів у контексті теми, навчальних цілей та очікуваних результатів - практична діяльність у взаємозв’язку зі здійсненням формувального оцінювання - рефлексія). Теорія освітнього дизайну. Планування уроку за методом зворотного дизайну: принципи.

Тема 1.2. Генеративний ШІ та Gemini Notebook як інструменти для вчителя: можливості та обмеження.

Що таке штучний інтелект. Розмежування понять: штучний інтелект, нейромережі, генеративний штучний інтелект, великі мовні моделі (ВММ). Принципи роботи ШІ. Обмеження ШІ (галюцинації та ін.)
Структура промпта (запиту). Тренуємося створювати правильні запити.
Особливості роботи з Gemini Notebook. Формування власних “блокнотів” слухачами та слухачками курсу.

Модуль 2. Проєктування результатів та цілей і сучасне оцінювання

Тема 2.1. Формулювання цілей уроку з використанням SMART-підходу

Перехід від вимог Державного стандарту до конкретних очікуваних результатів навчання. SMART-підхід до декомпозиції та формулювання навчальних цілей. Розробка промптів для перетворення узагальнених стандартів у вимірюванні SMART-цілі для різних предметів.

Тема 2.2. Оцінювання як доказ досягнення цілей. Критерії оцінювання

Оцінювання відповідно до чинних наказів та інструктивно-методичних матеріалів Міністерства освіти і науки України. Ключові положення Системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, затверджених наказом МОН № 722 від 04.05.2026 (зі змінами). Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів, затверджені наказом МОН № 1427 від 14.08.2026.
Критерії оцінювання: нормативна база та перехід до практичної площини. Співвіднесення загальних критеріїв наказу № 722 із рекомендаціями наказу № 1427 у практиці вчителів-предметників. Формулювання критеріїв оцінювання для уроку.

Тема 2.2. Оцінювання як зворотний зв'язок: формувальне оцінювання. ШІ як помічник у розробці інструментів оцінювання.

Оцінювання, яке навчає: формувальне оцінювання, формулювання критеріїв успіху та зворотний зв'язок. Техніки формувального оцінювання та їх доцільне застосування на уроці.
ШІ як помічник у розробці інструментів оцінювання: створення рубрик, чек-листів, тестів, відкритих запитань та інструментів для взаємо- самооцінювання учнів.

Модуль 3. Конструювання діяльнісного уроку та рефлексія

Тема 3.1. Освітній конструктор діяльнісного уроку за зворотним дизайном

Сутність та алгоритм діяльнісного навчання. Проєктування навчальних ситуацій. Педагог як фасилітатор навчального процесу. Як педагогу створити умови та середовище для досягнення учнями результатів навчання. Пошук відповідних інтерактивних форм і видів діяльності.
Вибір навчальних матеріалів для учнів. Диференціація та адаптування навчальних завдань за допомогою ресурсів генеративного ШІ під різні навчальні потреби, рівні підготовки та пізнавальні інтереси здобувачів освіти.

Круглий стіл “Яким для мене є сучасний урок: презентація напрацювань та обмін досвідом”

Презентація, обговорення та аналіз планів-конспектів уроку, побудованих за методом зворотного дизайну з елементами ШІ-підтримки. Колегіальне обговорення та надання конструктивного зворотного зв'язку за розробленою критеріальною рамкою. Рефлексія здобутків слухачів: особистий прогрес у зміні підходів до планування навчального процесу. Виявлення та систематизація типових викликів учителів під час планування уроків за методом зворотного дизайну.

Контрольні заходи (тестування). Підсумкове тестування.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань.

1. **Завдання 1: «Конструктор уроку»:**

Використовуючи запропонований шаблон-конструктор, спроектувати фрагмент уроку (15–20 хв) за однією з тем Держстандарту. Обов'язкове включення трьох елементів: цілепокладання (учень розуміє навіщо), діяльнісний підхід (учень робить) та інструмент формувального оцінювання.

2. **Завдання 2: «Виправ помилки»:**

Проаналізувати «традиційний» план-конспект уроку і трансформувати його у модель, що відповідає вимогам НУШ. Замінити пасивні методи (слухання, записування) на активні (дослідження, кейс-метод, моделювання).

3. **Завдання 3: Майстерня «Спільні запити»:**

Скласти «Карту болю вчителя» на основі спільного обговорення. Визначити 3 найгостріші виклики, які заважають ефективному моделюванню уроків за методом зворотного дизайну у вашій школі, та запропонувати 3 рішення для їх усунення.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України про освіту (2017): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
2. Закон України про повну загальну середню освіту (2020): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
3. Державний стандарт базової середньої освіти (2021): https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898 (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898).
4. Державний стандарт початкової освіти (2025): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1810).
5. Державний стандарт профільної середньої освіти (2024): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 6 серпня 2026 р. № 1000).

6. Постанова КМУ “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо державних стандартів закладів загальної середньої освіти” від 6 серпня 2026 р. № 1000: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1000-2026-%D0%BF#Text

Основна література

1. Барна М., Кротюк І. Орієнтовний план-конспект уроку математики з теми «Координатний промінь. Шкала» (5-ий клас НУШ) https://drive.google.com/file/d/1mgt9yB1qp1iHmAKTV8HPkTG_SzpSR3zH/view
2. Барна М., Пиріг І., Стеблик Р., Приклади реалізації інноваційних процесів НУШ на уроках математики у 5-6 класах (з досвіду вчителів Львівщини) http://barna-consult.com/pryklady-realizatsiyi-innovatsijnyh-protsesiv-nush-na-urokah-matematyky-u-5-6-klasah-z-dosvidu-vchyteliv-lvivshhyny/
3. Вандич Л. В. Моделювання сучасного уроку української мови та літератури https://naurok.com.ua/modelyuvannya-suchasnogo-uroku-ukra-nsko-moi-ta-literaturi-282534.html
4. Даценко Єлизавета. 5 моделей освітнього дизайну або як вчитися ефективно https://ed-era.com/blog/5-modeley-osvitniogo-dyzaynu/
5. Пасічник Оксана. Зворотний дизайн https://oksanapasichnyk.wordpress.com/2020/06/24/backwards-design/

Додаткова література

1. Джур Людмила Миколаївна Сучасний урок географії https://naurok.com.ua/suchasniy-urok-geografi-320925.html
2. Іванко Ю.О. https://naurok.com.ua/modelyuvannya-uroku-do-potreb-kompetentno-osobistosti-72344.html
3. .ua/library/prezentatsiia-struktura-suchasnoho-uroku-746776.html
4. Супронова Валентина Олексіївна: Сучасний урок математики: https://naurok.com.ua/z-dosvidu-roboti-suchasniy-urok-matematiki-254442.html